

5684

עדות המשנה ליועמ"ש: "פילבר הפר ההוראה שלי בעניין ההפרדה המבנית בבזק"

תומר גנון וליטל דוברוביץקי 06:59

מנכ"ל משרד התקשורת לשעבר שלמה פילבר, הפר הנחייה של המשנה ליועמ"ש לשעבר אבי ליכט תוך כדי הניסיון לבטל בחטף את ההפרדה המבנית בבזק.

עוד כתבות בנושא:

- [דוד שרן: "נתניהו שאל אותי איך לפטר את אבי ברגר, אמרתי לו: בטלפון"](#)
- [כשאלוביץ' וישועה הריחו חקירה: הפגישה הלילית, זכרון הדברים והמרדף אחר הסוס הטרויאני](#)
- [מנכ"ל משרד רה"מ לשעבר הראל לוקר: "שרה לא אוהבת אותי"](#)
- [העוזרת של שרה נתניהו: "כל כתבה הודפסה, גוילנה, ותויקה בקלסר הרלבנטי"](#)

קראו עוד בכלכליסט:

- ['ינון מגל': "התבקשתי לדרדר כתבה ולהעלות במקומה כתבה מפרגנת על איך ששרה יודעת להתלבש"](#)
- ["סליחה, אבי וייס כן היה צריך את החתימה שלי"](#)
- ["מבחינת אלוביץ', עסקת בזק ו-yes היתה להיות או לחדול"](#)

כך עולה מעדות שמסר ליכט ברשות ניירות ערך ביולי 2017 לאחר שפרשת בזק נחשפה. ליכט היה משנה כלכלי פיסקאלי ליועמ"ש ומתוקף תפקידו זה טיפל בנושאי תקשורת.

אבי ליכט צילום: דנה קופל

אחד משני הצירים המרכזיים בתיק 4000 נגע לדרך המטיבה שבה התנהל משרד התקשורת מול בזק, כשאחד השיאים היה מכתב הצהרת הכוונות בנושא ביטול ההפרדה המבנית שהוציא המנכ"ל פילבר בדצמבר 2016. שאול אלוביץ' ביקש לקדם את ההפרדה בין היתר משום שיכלה לסייע לבזק לקזז הפסדי מס צבורים של מאות מיליוני שקלים בחברות הבנות. כמו כן היה ביטול ההפרדה מסייע לאלוביץ' לקבל תמורה נוספת של עשרות מיליוני שקלים על מנייתיו ב-yes. החוקרים רצו לשמוע מה היתה עמדתם של הרגולטורים האחרים, משרדי המשפטים והאוצר.

ליכט הסביר בעדותו כי בשל מעמדה הדומיננטי והמונופוליסטי של בזק בשוק התקשורת הפיקוח הרגולטורי עליה היה הדוק, כולל הפרדה מבנית בין החברות השונות בקבוצה, שהיתה מורכבת מהפרדה תאגידית ולצידה הגבלת שיתוף הפעולה בין החברות בהצעת שירותים. הצורך בהפרדה מבנית מבחינה רגולטורית הוסבר בכך "שבשל מעמדה של בזק בשוק, ביטול ההפרדה עלול להביא לניצול כוחה המונופוליסטי, לכן, יש קשר ברור בין התפתחות התחרות לבין הקלות בהפרדה המבנית", הסביר ליכט.

חוקרת: "כלומר עד שלא תהיה תחרות לא ניתן לתת את ההקלות?"

ליכט: "כן. זו היתה הגישה".

ליכט המשיך והעיד כי "הגישה של משרד התקשורת בעידן הנוכחי היתה לא להתעמת עם בזק או עם יתר השחקנים בשוק, אלא לנסות להגיע איתם להבנה רגולטורית כדי לעודד אותם לפתח תשתיות. חלק מהמהלך התבטא גם ברצון של משרד התקשורת להסיר את ההפרדה המבנית בבזק בתמורה להאצת פיתוח התשתיות".

בהמשך שואלת החוקרת: "נתת הנחיות כלשהן לצורך הוצאת המדיניות הזאת לפועל?"

ליכט: "כן. במהלך החגים לפני שנה, ספטמבר או אוקטובר 2016, התקשרה אלי היועמ"ש של משרד התקשורת, דנה נויפלד, וסיפרה לי שהמנכ"ל מתכוון להוציא החלטה בעניין ההפרדה המבנית בצורה מהירה, והתייעצה איתי כיצד לנהוג. העיתוי נראה לנו תמוה".

חוקרת: "למה?"

ליכט: "גם בגלל שזה היה בחגים וגם קיבלתי ממנה את התחושה שלא היתה עבודת מטה מסודרת בעניין הזה והיתה תחושה שאולי יש פה דברים ששנינו לא יודעים. לכן בהתייעצות איתי סוכם שהיא תגיד על דעתי שאי אפשר להוציא את המכתב הזה כהחלטה בלי שימוע מקדים פומבי שיאפשר גם לגורמים אחרים במשק, בעיקר למתחרים, להביע את עמדתם בנוגע למהלך המתגבש".

חוקרת: "ואז מה קורה?"

ליכט: "מספר חודשים מאוחר יותר, בדצמבר, התקשרו אלי נדמה לי מאגף תקציבים ושאלו אותי אם שמעתי על הדיווח המיידית שהוציאה בזק בנושא ביטול ההפרדה המבנית ועל המכתב שהוציא המנכ"ל. התקשרתי לדנה ושאלתי אותה כיצד יצא המכתב בלי שימוע ובלי שידעתי על ההוצאה שלו. דנה היתה מופתעת וכעושה ואמרה שתדבר עם המנכ"ל ואחר כך דיווחה לי כי שבעקבות השיחה איתה הוצאה הבהרה שהמכתב הזה כפוף לשימוע".

חוקרת: "מה החשיבות של המכתב הזה?"

אמיר לוי, צילום: עמית שעל

ליכט: "אני הבנתי ואני מבין שהעיתוי של ההוצאה שלו לפני תום שנת המס הוא לא תמים".

חוקרת: "כלומר מה שהפריע לך במכתב הוא העיתוי שלו?"

ליכט: "העיתוי ובעיקר זה שיצא בלי שימוע. וזה אחרי ששאלו אותי. זו בעצם הפרה של הוראה שלי".

חוקרת: "למה היה כל כך הרבה רעש בעקבות המכתב?"

ליכט: "אני חושב שזה היה משני טעמים. א' שסביב כל המעורבות בבזק היתה עננה בגלל מערכת היחסים בין אלוביץ' מול רה"מ ולכן כל מהלך מול בזק עורר אוטומטית רעשים בזירה הפוליטית. בנוסף היתה התנגדות מקצועית של אגף תקציבים ואנחנו קפצנו בגלל שהיתה פה התנהלות תמוהה בהוצאת המכתב בניגוד להנחיותנו, בלי תיאום עם היועצת המשפטית".

חוקרת: "מה אמור להיות ההליך התקין?"

ליכט: "בהנחה שהמשרד היה רוצה לקדם את ביטול ההפרדה המבנית המכתב היה צריך להיות הרבה פחות נחרץ. הוא היה צריך להגיד שמשרד התקשורת שוקל לבצע את המהלך, להסביר את הסיבה לכך ולהעניק למתחרים ולשאר בעלי העניין אפשרות להגיב. וכמובן שהיה צריך לתאם את הוצאת המכתב עם היועצת המשפטית של המשרד. כל זה לא קרה בשלב הראשון".

"פחדנו שנלך אחורה"

זמן קצר לאחר שנפתחה חקירת רשות ניירות ערך סביב פרשיות בזק, וכחצי שנה לפני שהרשות והמטרה איחדו כוחות בחקירת תיק 4000, זומן למתן עדות במשרדי הרשות [הממונה על התקציבים לשעבר, אמיר לוי](#).

החוקרת פולינה קריב שאלה את לוי על הרגולציה כלפי בזק בעידן פילבר, בניסיון להבין האם גם בעיני משרד האוצר היא היתה מטיבה ומקלה. לוי נתן כדוגמה את רפורמת השוק הסיטונאי שהתמהמה, לאחר ששר התקשורת הקודם גלעד ארדן ומנכ"ל המשרד אבי ברגר ניסו לקדמה במרץ בתקופתם.

לוי: "באופן כללי שאלת אותי אם השתנה משהו במשרד התקשורת, אז עם ההגעה של פילבר זה השתנה. ברגר ראה איתנו כמעט עין בעין את נושא פתיחת השוק לתחרות. בעולם של השוק הסיטונאי היתה עבודה מלאה איתו. פילבר הגיע עם התזה של התשתיות, שרמת התשתיות בישראל נמוכה ושנחנו בפיגור עצום. זו היתה התזה שלו, אבל אנחנו לא מקבלים אותה. החברות משקיעות לפי רמת התחרות. ברור שכשאין תחרות אז ההשקעה נמוכה והתשתיות מתנוונות".

גם לוי הגיע מהר מאוד למכתב הכוונות שפרסם פילבר על ביטול ההפרדה המבנית בבזק, ותיאר את ההלם במשרד האוצר עם פרסומו בדצמבר 2016 – בהתאם לצרכים וללוח הזמנים שרצו בזק ובעל השליטה אלוביץ'. "למדנו על זה מהדיווח של בזק לבורסה. התנגדנו למהלך. זה מאוד הטריד אותנו. זה אחד השווקים שהצלחנו לפתוח אותם יחסית יפה לתחרות ופחדנו שזה ייקח אותנו אחורה. אחרי כמה ימים הגבנו במכתב".

לוי הוסיף כי נושא ההפרדה תמיד היה באוויר, אולם שרי התקשורת הקודמים התנו אותו בקידום תחרות דוגמת רפורמת השוק הסיטונאי. "כבר מ-2012, במסמך המדיניות של כחלון, יש סעיף מפורש שאומר שאם לא תתקיים תחרות אז לא יהיה ביטול הפרדה מבנית. זה עלה על הפרק כשמומו פילבר נכנס".

חוקרת: "היו לכם דיונים?"

לוי: "אני לא הייתי בדיונים, אבל אי אפשר להגיד שעלה נושא שהולכים על זה. מומו טען שהוא לא היה צריך להגיד לנו כי אין צורך בהסכמת האוצר. פורמלית יש בזה משהו, אבל מהלך כזה גדול לא עושים ככה. היתה לו גם טענה שזו הפרדה תאגידיית ולא מבנית וזה אקט טכני. זו תזה שאי אפשר לקבל".

חוקרת: "למה הפרדה תאגידיית היא מהותית?"

לוי: "זו הדרך לפקח על מחירי העברה (מחיר שנקבע בעסקה בין שתי חברות קשורות – ל.ד ות.ג), על תמחור של חבילות. כשיש הפרדה יש רואי חשבון נפרדים, ביקורת נפרדת, יותר קל לפקח אם יש סבסוד צולב של שירותים. למשל בין תחום שבזק מונופול בו לתחום שהיא בתחרות בו. אנחנו בעד רווחיות אבל לא רווחיות מונופוליסטית. EBITDA (רווח לפני ריבית, מסים, הפחתות ופחת) של 60% זה מאוד מאוד חריג. בנוסף אתה מייצר לבזק רווח הרבה יותר גדול ככה, כשהיכולת שלה לדחוק מתחרים היא הרבה יותר גבוהה. ב-2015 היא הרוויחה 96% מסך הרווח בתחום התקשורת. זה מצב לא נורמלי".

מימין מנכ"לית בזק לשעבר סטלה הנדלר ובעל השליטה בבזק לשעבר שאול אלוביץ', צילומים: יחיאל ינאי, אוראל כהן

החוקרת ניסתה להבין מלוי, האם הטענה של אנשי בזק, ובראשם המנכ"לית לשעבר סטלה הנדלר, שלפיה מסמכים פנימיים ומסווגים, טיוטות מכתבים או חוק ההסדרים, שהם קיבלו מפילבר בקבוצות וואטסאפ וממיילים פרטיים שלו, היא התנהלות מקובלת גם במשרד האוצר.

לוי: "לא זוכר שהיה משהו כזה".

חוקרת: "בזק מקבלת טיוטות?"

לוי: "חד משמעית לא".

החוקרת ניסתה גם לברר האם מצב שבו מנכ"ל משרד ממשלתי כמו פילבר נפגש עם אנשי בזק בבתיים ומדבר איתם לבד, הוא מצב רגיל במשרדים ממשלתיים אחרים. "מה ערוצי התקשורת שלכם מול החברות?", שאלה החוקרת.

לוי: "הפגישות הן פגישות במשרד. יושב איתם צוות. תמיד נמצא רכז, רפרנט, סגנים".

חוקרת: "קורה גם שאתה נפגש איתם אחד על אחד?"

לוי: "לא. אני מאוד משתדל לא לעשות פגישות עבודה לבד. עם חברות עסקיות זה רגיש. אני בנאדם זהיר, אני לא יודע מה מסתתר מאחורי כל חברה ואינטרס. והיום השיח הוא הרבה יותר בוטה. אני חושב שמוטלת עלינו חובה כעובדי ציבור להיות שקופים, לעשות דברים בצורה מסודרת. לכל פגישה עם חברה עסקית תראי תרשומת או פגישה ביומן".

ליכט: "בחגים בספטמבר או אוקטובר 2016, התקשרה אלי היועמ"שית של משרד התקשורת, דנה נויפלד, וסיפרה לי שהמנכ"ל פילבר מתכוון להוציא החלטה בעניין ההפרדה המבנית בצורה מהירה, והתייעצה איתי כיצד לנהוג. העיתוי נראה לנו תמוה".

חוקרת: "למה?"

ליכט: "גם בגלל שזה היה בחגים וגם קיבלתי ממנה את התחושה שלא היתה עבודת מטה מסודרת בעניין הזה והיתה תחושה שאולי יש פה דברים ששינו לא יודעים".